

سیدمحمد صفی، معاون مطبوعاتی وزارت ارشاد دولت اصلاحات در روزنامه شرق نوشت: وقتی آیت‌الله محمد یزدی در بهمن سال ۱۳۵۸ به‌عنوان نامزد اولین دوره مجلس از شهر قم، پس از نماز مغرب و عشاء فرزند مرحوم آیت‌الله زاهدی در مسجد امام قم برخاست و بر فراز منبر سه‌پله‌ای وسط حیاط مسجد نشست و در جمع حدود صدنفر از نمازگزاران آن شب راجع به اهمیت مجلس و مهم‌بودن تصمیمات آن در سرنوشت کشور و سیاست‌های ملی سخن گفت، یکی از مستمعان در انتهای صفوف نمازگزاران از شیخ - که آن روزها به علت داشتن مسئولیتی در دفتر حضرت امام (ره) در قم اعتباری ویژه داشت - پرسید؛ بعد از نماینده‌شدن برای حل مشکل آب آشامیدنی شهر قم و سایر بحران‌های ریز و درشت شهر چه خواهید کرد؟

ایشان با شور و حرارت تمام به سؤال‌کننده پاسخ دادند؛ اما نه مستمعین آن روز قانع شدند و نه اکنون. احتمالاً مردم قم پس از ۳۷ سال از آن تاریخ و حالا در جریان دهمین انتخابات مجلس، وقتی آقای امیرآبادی را به عنوان نماینده نخست خود برگزیده‌اند، نگاه خود را به مجلس تغییر داده‌اند. نگارنده که آن زمان یکی از مستمعان سخنرانی آقای یزدی در مسجد امام بوده است، چنین به یاد دارد که شیخ در آن جلسه انتخاباتی با استناد به قانون اساسی و وظایف قانونی مجلس، آن جایگاه را برای تدوین قوانین و لوایحی در ابعاد ملی و نهاد تقنینی کشور، مرکزی برای سیاست‌گذاری‌های کلان در حوزه ملی و پیشبرد اهداف نظام اسلامی دانست و نه پرداختن به مسائل جزئی و خرد شهری که صدالبته حرف درست و پسندیده‌ای بود و اکنون نیز هست. در یادداشتی در ویژه‌نامه روزنامه «شرق» (قم) نوشتیم: در دنیای کنونی و نظام‌های مردم‌سالار، انتخابات یک وسیله و شاید تنها وسیله‌ای است که با اتکا به آن، تغییرات اجتماعی حاصل می‌شود و به‌تبع آن تحولات پدید می‌آید و در پی آن حاکمان به شکل منصفانه و البته مسالمت‌آمیز و در قالب رقابت‌های سیاسی جابه‌جا می‌شوند.

بر این اساس کرسی‌های مجلس قانون‌گذاری به افراد، احزاب و جریان‌های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی که عقانیت و تجربه کافی برای تدبیر امور، قانون‌گذاری و نظارت بر رفتار قوه مجریه دارند، سپرده می‌شود. طبیعی است که در این راه احزاب و تشکلهای سیاسی و جامعه مدنی می‌کوشند خواست‌ها و نیازهای منطقه‌ای و گرایشات قومی، راه را بر انتخاب افرادی که شایستگی‌هایی در تراز ملی دارند، نبندد؛ اما متأسفانه مشاهده می‌شود که در ایران با وجود ۳۷ سال تجربه برگزاری انتخابات‌های گوناگون و به‌ویژه در جریان فرایند برگزاری انتخابات مجلس، رفته‌رفته عیار کار انتخاب تنزل یافته و با درآمیخته‌شدن آن با محروم‌شدن برخی گرایش‌های سیاسی منتقد، بعضاً گرایش‌های عوام‌گرایانه غلبه پیدا کرده است و در مجموع حد و اندازه مجلس از جایگاهی که باید داشته باشد، افول کرده است.

حال با نهای‌شدن آرای شمارش‌شده و قطعی‌شدن نمایندگان راه‌یافته به مجلس و اکنون که با پیشی‌گرفتن آقای امیرآبادی‌فراهانی بر آقای دکتر علی لاریجانی، رئیس قوه مقننه، در دهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی، بازار تحلیل و بحث درباره چرایی این انتخاب و پیام چنین انتخابی داغ می‌شود، جا دارد با مرور خاطره فوق بر این نکته تأکید شود که رأی‌دهندگان ساکن قم - اگرچه حالا اکثریت آنها را اقوام مهاجر تشکیل می‌دهند - نشان دادند که همچنان از نماینده شهریشان همان چیزی را می‌خواهند که نمازگزاران ۳۵ سال پیش مسجد امام قم از آیت‌الله محمد یزدی مطالبه می‌کردند. یکی از دلایل عقب‌نشستن آرای علی لاریجانی در انتخابات اخیر - و نه همه آن - این است که وی با طبع بلند و با محدودیت‌هایی که شئونات رئیس‌قوه‌بودن برای وی ایجاد کرده، نتوانسته یا نخواست است به اندازه نماینده اول قم به پرداختن به کارهای اجرایی و عمرانی متداول شهری به شهروندان قومی اقدام کند. برای اثبات این نظر کافی است بدانیم تصمیمات و اقدامات لاریجانی برای عمران و آبادی قم که نه از طریق بده‌بستان‌های رایج در راهروهای مجلس بلکه از پشت میز رئیس مجلس انجام شده، به‌مراتب فزون‌تر از کارهایی است که دیگران برای قم انجام داده‌اند، اما دکتر لاریجانی به دنبال بسته‌بندی و

فروختن آن به مردم نبوده است.

لاریجانی بیشتر با علما، بزرگان، فرهیختگان و اهل علم و فرهنگ قم در ارتباط است؛ اما نباید از نظر دور داشت که هنر رأی‌گیری از مردم بابت دادن خدماتی که حق آنهاست و نه لطفی به آنها، دیر زمانی است که وجود دارد. امری که از مرزهای توسعه‌یافتگی و جایگاه مجلس قانون‌گذاری به دور است. البته متأسفانه فاکتورهایی که امروزه برخی از نمایندگان به مدد آن از شهروندان شهرهای کوچک و دورافتاده رأی می‌گیرند، به مثال فوق محدود نمی‌شود و استفاده از سایر اقدامات نمایشی همچون حضور در مراسم ترحیم، تدفین، تشییع، عروسی، دادن وعده و وعید و... در شهرهای کوچک همچنان کار می‌کند، اما اگر همین شیوه‌ها در مرکز فرهنگی جهان تشیع هم کاربرد داشته باشد، چندان زیبنده نیست.

به هر حال اکنون که انتخابات دهم با حضور شگفتی‌آور مردم در کل کشور و حضور ۶۲ در صدی مردم قم همراه شده، رایحه بهاری این حضور آن قدر روح‌نواز و شیرین است که ما نمی‌خواهیم این شیرینی را با تلخی مخلوط کنیم یکی دیگر از عوامل تأثیرگذار در نتیجه انتخابات که هیچ یک از اعتدالیون نتوانستند به موفقیت برسند باید تشتت دوستانی که از یک ماه قبل از انتخابات در شورای اصلاح‌طلبان قم جمع شده بودند اشاره کرد. البته بخشی از مشکل به علت مسئله بررسی صلاحیت‌ها بروز کرد و چهره‌های اصلی جریان اصلاحات در قم نتوانستند در معرض انتخاب مردم قرار بگیرند. با این حال این امکان وجود داشت که در همین فضای موجود هم به جمع‌بندی بهتری رسید اما تعلل صورت‌گرفته باعث شد از این شورا و از حرکت مردمی جا بمانند.